

JÓESTÉ!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
[LU], Calea Regele Ferdinand 66.
Telefon: 61.

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Cluj, 1934. III. évfolyam
179. szám
Augusztus 9.

Csütörtök

A külpolitikában

most ideig-óráig szélcsend van. A közelmúlt események: az osztrák kámpóskeresztes puccskísérlet, Dollfuss kancellár megöletése, majd a német birodalom öreg emberének: Hindenburg marsallnak halála az igazán égető külpolitikai kérdésekről elterelték a figyelmet és szinte Deus ex machine módjára nyugalmi állapotot teremtetek. De nem lehet kétséges, hogy ez a nyugalmi állapot csak ideiglenes. A békére való hajlandóság jelensége gyökértelen még. Sem a nagy tömegek, még kevésbé az őket kormányzó hatalmak nem változtak meg annyira, hogy építeni lehessen rájuk. Egyelőre ellült a háború közvetlen veszélye. De nem tudjuk, mit hozhat a holnap. Mert hiszen azokat az okokat, amelyek olyan végzetesen a pusztulás örvénye felé sodorják Európát, még egyáltalán nem küszöbölték ki. Politikai és gazdasági erők állnak egymással szemben és amíg valamilyen formában le nem vezetük az ellenséges indulatok feszítő erejét, az európai népek feje fölött mindaddig ott lebeg a háború Damokles-kardja.

Hitler, a német birodalom új feje, Hindenburg temetése alkalmából ugyan békés hurokat pengetett. De tudjuk, hogy a Führer bevallottan nem azért jött, hogy békét teremtsen, hanem, hogy tüzzel-vassal megváltoztassa Németország és Európa képét. Annak ellenére, hogy a legpacificistább szónokokat is megszégyenítő módon hangoztatta: nem akar háborút, alig hisszük, hogy akár Londonban, Párisban, vagy bárhol a világon komolyan vennék Hitler kijelentéseit... „Nem adhatok mást, mint ami lényegem” — mondja halhatatlan Madáchunk Luciferje. És mi Hitler ur lényege, ha nem a háború? Hiszen békét, megértést és barátságos egyezkedést a weimari alkotmány alapján kormányzó elődei is hirdettek. Brünnig, a római katolikus centripárt vezére s mint ilyen a német birodalom kancellárja és Stressemann, a kiváló külügyminiszter, de mind a többiek, akik 1918 végétől az 1932-ik év végéig vezették Németországot, békét, megértést és igazságot követeltek. Ha a Führer sem tud egyebet, mint ők, miért kellett elpusztítani a weimari intézményeket? Miért kellett tömegével legyilkolni a kámpóskereszt ellenfeleit? És általában miért kellett annyi szörnyűséget és borzalmat a világ szemé elé tárni?

Nem: Hitler nem fogja elhíttetni a világgal, hogy a kámpóskereszt máiói holnapra a béke olajágává változott a kezében.

(b. j.)

Jugoszláv puskákat és bombákat találtak a lefegyverzett osztrák kámpóskereszteseknél

(BELGRAD.) A belgrádi francia követ tegnap felvilágosítást követelt a jugoszláv kormánytól arra vonatkozólag, miként volt lehetséges, hogy az ausztriai zendülő horogkereszteseknél jugoszlávai származású fegyvereket, lőszerket és bombákat találtak lefegyverzésükkor?

A francia követ továbbá felvilágosítást követelt arra nézve is, hogyan fordulhatott elő az, hogy a jugoszláv kormány az osztrák zendülést megelőző időben már tudott az Ausztriában bekövetkezendő eseményekről és miért nem értesítette a francia kormányt kellő időben azokról az információkról, amelyet a jugoszláv kormány megszerzett?

A francia ügyvivő fellépése a belgrádi kormánytól igen határozott volt.

PAPEN BÉCSI KÖVET

(BÉCS.) Az osztrák kormány megadta a hozzájárulást ahhoz, hogy Papen volt német birodalmi alkancellárt osztrák követté nevezzék ki.

HALÁL

A bécsi katonai törvényszék tegnap tárgyalta Feik Ernő 25 éves tényleges katona ügyét, aki az egyetlen katonai személy volt a horogkeresztes zendülésben. A bíróság délután 4 órakor hirdette ki ítéletét, mely szerint Feiket halálra ítélték. Miután Miklós köztársasági elnök nem adott kegyelmet, az ítéletet dé-

után 6 óra előtt 5 perccel végrehajtották.

ELETFOGYITIGLAN

Egy másik lázadási bűnpert tárgyalta a stájerországi bíróság Kostolit ellen, akit fegyverrel és kézigráttokkal a kezében fogtak el. A bíróság őt is halálra ítélte, de a köztársasági elnök Kostolit büntetését életfogytiglani börtönrre változtatta át.

STÁJERORSZÁGBAN MEGSZÜNT AZ OSTROMÁLLAPOT

Grätzből jelentik: A stájerországi kormánybiztos a július 25-én elrendelt ostromállapotot tegnap délután az egész Stájerország területére megszüntette.

Bratianu Gheorghe:

„Nem a dinasztia adta az országnak az alkotmányt, hanem az alkotmánytörvény hívta életre az uralkodó családot”

(BUKAREST.) Nagyfontosságú határozatot hozott tegnap délután Bukarestben az államháztartás egyszerűsítésére vonatkozó törvényjavaslat elkészítésére kiküldött bizottság. A tegnapi ülésen elhatározták, hogy végrehajtják azt a régi tervet, amelyet az összes közszolgálati ágak általános felülvizsgálását sürgeti. Elhatározták továbbá, hogy megszüntetik a különböző minisztériumok kebelében működő igazgatóságokat és szolgálati ágakat, mert ezek csak fölösleges terhet jelentenek az államnak.

Victor Antonescu igazságügyminiszter lakásán ma délelőtt folyamán újból ülést tart a bizottság. BRATIANU GHEORGHE A CENZURA ELLEN ÉS AZ ALKOTMÁNY MELLETT FOGLALT ÁLLÁS

(BUKAREST.) Bratianu Gheorghe vasárnap és hétfőn Arges megye több községében gyűlést tartott. Nagy beszédekben foglalkozott az államot érintő aktuális kérdésekkel. Valamennyi beszédében hangsúlyozta, hogy határozott ellensége az alkotmányt módosító törekvéseknek. Élesen kikelt a cenzura ellen és az ostromállapot megszüntetését követelte a kormánytól.

Visszatérve az egyes pártok kebelében dolgozó alkotmánymódosító törekvéseknek munkájára, kijelentette, hogy az alkotmány olyan alap, amelyre a legalsó lépcsőfoktól a legfelsőig felépítik az egész államépületet.

Romániában a dinasztia és az alkotmány fogalma annyira összefonódott, hogy egymástól teljesen elszakíthatatlan. Nem a dinasztia adta az országnak az alkotmányt — mondotta Bratianu Gheorghe — hanem ellenkezőleg, az alkotmánytörvény hívta életre az uralkodó családot.

JAMANDI DINU BRATIANU ELLEN

(NAGYVÁRAD.) Nagyon érdekes és a liberális párt egész jövő állásfoglalását és magatartását érintő kijelentéseket tett Nagyváradon Jamandi belügyi alminiszter az ottani liberális ifjúsági csoport gyűlése utáni banketten.

— Duca miniszterelnök pártelnök halálával vezető nélkül maradt a liberális párt — mondotta. — Ezt a annyira fontos kérdést máig sem sikerült megoldani. Érezzük ugyan hogy fontos, az egész országot érintő változásoknak kell elkövetkeznie a pártban,

azonban ezt az időt ki kell várunk. A pártelnököket és az államférfiakat nem lehet mesterségesen kitenyészteni, hanem a forradalmi idők azok, amelyek a nagy embereket kitermelik. Ducát, aki széles látókörű és óvatos politikus volt,

a párt egyesült erőin kívül egyetlen ember sem képes a maga teljes egészében helyettesíteni.

Támogatnunk kell tehát Tatarescut, mert ma egyedül ő képes pártunk kebelén belül biztosítani a folytonosságot és sikerrel el tudja látni a mai nehéz körülmények között is a kormány vezetését.

Tatarescu az új nemzedék képviselője, erős energikus jelenség. Meghajtjuk zászlónkat Dinu Bratianu előtt, aki dicső múltnak a képviselője,

de véget kell vetnünk annak az esztelen legénységnek, hogy a történelmi névvel együtt jár a pártelnökség is.

Nem a név teszi az embereket, hanem az érdemek. Tehát azok, akiket nevük fontos állások elfoglalására predestinál,

szeresszenek érdemeiket, hogy méltó legyenek az előkelő tisztségek betöltésére.

Potomáron kénytelenek elkótyavetyélni régi irattáraikat a hivatalok - egy bukaresti közkereseti társaság kedvéért

(KOLOZSVÁR.) Néhány nappal ezelőtt egy cikk keretében foglalkoztunk azzal az áldatlan helyzettel, amit az állami hivatalok régi irattáráinak különként való eladása idézett elő. Cikkünkkel kapcsolatosan idéztük az Erdélyben is érvényben levő régi magyar törvényt, amely kategorikusan megtiltja az irattárak eladását s csupán az iratok megsemmisítését engedélyezi.

Nálunk ezt a törvényt egy rendelettel szabályozták. Bukarestben ugyanis évekként ezelőtt egy társaság koncessziót kapott az állami irattárak megvételére.

Ez a társaság a koncesszió alapján makulatúra papírként vásárolja az irattárakat különként 50 banis egy-ségárárt.

Az összes állami hivatalok megkapták az utasítást, ha az irattár felesleges papírosait el akarják adni, úgy csak ezzel a társasággal köthetik meg az üzletet, még akkor is, ha esetleg másvalaki a kiselejtezésre szánt iratokat 4-5 lejes árban venné át különként.

Ez a társaság aztán él is a koncesszióban lefektetett jogával. Előfordult, hogy a megvásárolt iratokat már az átvétel pillanatában a nyolcszorosaért adta el a magánosoknak, akik részben fogalmazványok kéziratok s jegyzetek részére használják fel a hivatalos irat üres hátlapját, míg a makulaturaként vásárolt

s mindkét oldalán teleirt papírost csomagolásra használják fel.

Nem tudjuk, mi címen részesül ez a társaság a fenti kedvezményben. Ez nem is érdekel bennünket, éppen úgy, mint az sem, hogy az egyik primáriának ajánlatot tettek, hogy felesleges irattárakat hajlandók bizonyos mennyiségű írópapírt adni. A primária az ajánlatot a miniszteriumhoz terjesztette be jóváhagyás végett, ahonnan azonban nem érkezett meg évek óta az aprobáció. Ez a része nem érdekli bennünket. Bukarestben mindenkori adtak bizonyos előjogokat. Az azonban már igazán közérdek volna, hogy a potomáron eladott irattárakat előbb alaposan átvizsgálják s a különként kimért papírosnak közé ne kerüljön olyan hivatalos irat, amely bárkit akár erkölcsileg, akár más szempontból kompromittálhatna.

Népszövetségi vizsgálat adatai nyomán leplezték le a csernovici leánykereskedő bandát

(CSERNOVIC.) A Népszövetség mellett működő leánykereskedőket ellenőrző nemzetközi hivatal

úgy tartja nyilván Bukovina fővárosát, mint a leánykereskedő bandák székhelyét.

Ez a város, amelyben a lakosságának számarányához viszonyítva egész Európában a legtöbb prostituált található, kitűnő menedékhelyet szolgáltatott eddig az élőhus kereskedőnek.

A népszövetségi hivatalhoz százával érkeztek a panaszok a világ legkülönbözőbb részeiből,

a könyörgő levelek, amelyeket az eladott szomorú páriák írtak a hivatal vezetőihez, hogy valahogy váltsák ki őket rettenetes helyzetükből, amely még a dantei pokolnál is irtózatosabb.

A leánykereskedők portékáikat három útvonalon keresztül szállították rendelkezési helyükre. Vagy Csernovicon, Konstantinápolyon keresztül Alexandriába, ahol a kikötői bordélyházak tulajdonosainak adták el őket, vagy Bécsen és Hágán keresztül a délamerikai latin államokba, ahol

sorsuk még sokkal borzalmasabb mint a marseillesi vagy alexandriai matrőzkevercsékben.

A rendőrség és a kikötői hatóságok ugyyszólván tehetetlenek a leánykereskedők garázdálkodásaival szemben.

A szerencsétlen nőket előbb táncosnőnek, görögnek képezik ki az aljas banditák s azal bítegetik őket, hogy délamerikai, vagy egyiptomi turnéra kitűnő szerződést kapnak.

Amikor a kikötői hatóságok az utlevelet vizsgálva megkérdezik a nőtől, hogy milyen céllal utaznak ide, vagy oda, ezek eltagadják utazásuk célját és azt vallják be a hatóságoknak, ami utlevelükbe van írva.

Néhány hónapi eredménytelen nyomozás után végre sikerült lerántani a leplet az

egyik csernovici leánykereskedelmi banda gyászos üzenetéről.

A népszövetségi nyilvántartó hivatal néhány hónappal ezelőt bizalmas értestítést kapott buenosairesi megbízottjától, hogy

pár napon belül újabb emberszállítmány érkezik a kikötőbe. Távirati rendelkezésre a kikötői hatóságok az emberszállítmány tagjait és vezetőjüket letartóztatták. Megdöbbentő adatok kerültek nyilvánosságra.

A lányok, akiknek nagyrésze még ártatlan volt és akiket azal bítegettek, hogy hatalmas összegeket fognak keresni a dél-amerikai variété színpadokon, amikor ráeszméltek arra a szörnyű fertőre, amelybe a népszövetségi hivatal közbenjárása nél-

kül feltétlenül eljutottak volna, kétségbeesve kérték a Népszövetség megbízottját, szállítsa őket a legrovidebb időn belül haza. Tizenkilenc lányból állott az emberszállítmány ezek közül 17 bukovinai illetőségű parasztlány. A Népszövetség leánykereskedőket ellenőrző osztálya, saját költségén mind a tizenkilenc lányt Romániába szállította s egyben értesítette a bukovinai hatóságokat, hogy a feltevése szerint Csernovicban leánykereskedők működnek.

A csernovici rendőrség az adatok nyomán eddig

tíz embert tartóztatott le, de valószínű, hogy még számos személy letartóztatására is sor fog kerülni.

A rendőrség folytatja a nyomozást

Harmincnyolc font lefogyásért tizenkétfélmillió lej kártérítés

Rendkívül és a maga nemében talán páratlan kártérítési pört indított Kendrey Blanche amerikai költőnő a férje ellen.

Nemrégén folyt le a válópöre, melyet a költőnő házasságtörés címén indított férje ellen. Itt azonban a temperamentumos hölgy nem állt meg; körömszakadtáig harcolt a kártérítési igényéért is, amelyet, mi tagadás, meglehetősen furcsa és problematikus értékért indított.

Az indok: Férje kikapós életmódja miatt annyi izgalomban volt része,

hogy testsúlyából harmincnyolc fontot lefogyott. Minden fontért ötszáz-huszonhat dollárt követel. Tehát összesen körülbelül tizenkétfélmillió lejt. Ennyi, a költőnő szerint, az izgalom miatt leadott husmennyiség ára. Mindössze ennyire értékeli magát a furcsa amerikai hölgy a fontokért. Csak azt nem értjük, hogy a mai sovány divat mellett egy költőnő, akinek egyébként nem illik túl robusztusnak lenni, ilyenfajta kártérítéssel hogyan mer a nyilvánosság elé lépni?

Hiába, vannak még elszánt költőnők!

Társadalmi élet

(—) „Székely Alkalmazottak Ujsága” f. hó 11-én, szombaton este társas autókirándulást rendez Szovátára. Vindidj jövet menet 160 lej. Jelentkezni lehet Vár ucca 12. szám alatt.

(—) A Tennisz Club turista osztálya autós kirándulást rendez f. hó 12-én Félix és Püspök fürdőkhöz. Indulás vasárnap reggel fél 4 órakor. Vezető Hodos Victor. — Gyalogos kirándulás a vízművekhez. Indulás vasárnap reggel 7 órakor. Vezető Bodó János. Jelentkezés a klubirodában esténként fél 9 és fél 10 óra között. C. Maresal Foch No. 10.

(—) Fürdő kirándulók figyelmébe. Ha kellemesen akar szórakozni, akkor okvetlen jöjjön el a „Mured” Turista Szakosztály rendezésében megtartandó fürdő-turákra. Augusztus 12-én. Első csoport Györke Márton vezetésével Félix és Püspök fürdőre. Részvételi díj 160 lej. Második Marosujváni sós-fürdőre. Vezető: Langos Róbert. Részvételi díj 65 lej. Harmadik Torda-hasadék és a torda bányafürdőre. Vezető Szakolczi Mihály. Részvételi díj 65 lej. A „Mured” vezetősége kéri a jelentkezőket, hogy szíveskedjenek legkésőbb péntek estig az „Unio” papírtáblában, Str. Memorandului, vagy geket bármelyik turára szívesen lát az alatt kelő időben jelentkezni. Vendégeket bármelyik urára szívesen lát az egyesület vezetősége.

RÁDIÓ

Augusztus 9. CSÜTÖRTÖK.

BUKAREST. 13: Déli zene lemezen. 15.45: Könyvi lemezek. 19.05: Ionescu zenekar. 20.45: Verdi: Rigoleto opera lemezen.

BUDAPEST. 7.45: Torna, utána gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások, köben hanglemezek. 13.05: Szaxofon zongora kísérettel. 13.30: Hírek. 14.50: Zenekari hangverseny. 15.40: Hírek. 17: Csengery Ilona meséi. 17.45: Hírek. 18: Ének zongora kísérettel. 18.35: „A jubiláló hálókocsi” előadás. 19.10: Cigányzene. 20: „Nógrád, Gömör, Zólyom parvidékein és cserdöiben” utazás. 20.30: Hanglemezek. 21.15: „Az orosz gróf”. Vígjáték 1 felvonásban. 22: Jazz. 22.40: Hírek. 23: Hangverseny zenekar. 24.30: Cigányzene.

KASSA. 12.30: Lemezek. 15.30: Rádió zenekar. 14.30: Magyar hírek. 19.50: Lemezek. 19.55: Magyar hírek.

POZSONY. 11.25: Magyar hírek. 13.15: Lemezek. 14.30: Német és magyar hírek. 19.15: Magyar műsor. 25.45: Magyar hírek.

BÉCS. 13: Lemezek. 14.10: Déli zene. 15.10: Művészlemez. 17.40: Ének. 21.10: Rádió zenekar. 23.50: Orgona hangverseny. 24.20: Ének jazz-zenekar kísérettel.

BERLIN. 14.15: Lemezek. 17: Wagner: Az istenek alkonya, opera Bayreuthból.

VARSÓ. 14.20: Beethoven: VI. Szimfónia lemezen. 17: Dán énekkar, táncok és filmdalok. 17.20: Könyvi zene. 18.15: Ének. 20.15: Zongora hangverseny. 21.12: Könyvi zene. 23.45: Tánclemezek.

Lapunkban hirdetni, biztos sikert jelent!

„CZINK”-hez vigye koptott zsíros fényfoltos ruháját mert itt tisztítják ki olcsón és jól.

Evekkel ezelőtt meg lehetett volna alakítani a nagy magyar bankot, - de jobb később, mint soha

(KOLOZSVÁR.) Az Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztálya a vidéki tagozatok kiküldötteinek bevonásával felemelte szavát és kihangsúlyozta véleményét azokkal a gazdasági problémákkal szemben, amelyek uralják és nyomják a gazdasági életet. Gyárfás Elemérnek az essay határáig elmenő elnöki megnyitója, az egyhangulag elfogadott határozat megfontolt és komor tartalma és annak világos, okfejtő és bátor indokolása, a merőben szakszerű, tárgyilagos s egy percig sem türelmetlen vita a magyarság sorain kívül is különös súlyt és értéket kölcsönöznek a szaktanácskozásnak, mert hisz a kivetítő ut keresése a gazdasági helyzet fertőzött és mérgezett levegőjéből nemzetiségre való tekintet nélkül is kifejezetten életkérdés mindnyájunkra nézve.

A határozat bátorhangu indokolása aláhúzza azokat a sorozatos kormányzati hibákat és pénzügyi balfogásokat, amelyek az általános európai gazdasági és pénzügyi válságot az egész országban, de különösen Erdély területén súlyosabbá tették és kihangsúlyozza azokat a politikai fogásokat, amelyekkel a nehéz időkben amugyis fullasztó gazdasági légkörben a magyarság roskadozó vállait külön sulyal terheltek meg.

Ahol még a redvesedő parlamenti rendszer reformok nélkül fennáll, a korporációs kormányzati formához való közeledést az u. n. szakparlamentek képviselik és a parlamenti rendszer kiütözköző hibáit a különböző érdekképviselői szervezetek befolyásoló hatása igyekszik javítani. Minden mástól eltekintve, a mintának tekintet angol parlamentárismus életét a szakmeetingek olykor, sőt nagyon sokszor döntő sulya hoszszabbítja meg.

Nálunk az ipar és kereskedelmi kamránál, vagy szervilis testületek, vagy az elnökválasztás és válságok vizsgálmaiban élők hi zaklatott életüket. Gazdasági szervezeteinknek nincs elég sulya és értékelenné teszi őket, hogy a pártpolitika igájában szolgálnak.

A magyarság gazdasági parlamentjének legutolsó megnyilatkozása a hitelélet feltámasztásának védelmében kimagasló esemény, amely megérdemli, hogy minden vonatkozásban a tiszta és becsületes munkát megillető jóindulattal kezeljessék fenn és lenn egyaránt. Mivel tiszta és becsületes munka, ép ezért elbírja a jószándéku kritikát is.

Első percben a gyűlés banktervezetnek látszott és az elnökség minden igyekezete és tiltakozása dacára banktervezeti légkör veszi körül a tárgyalásokat. Erdély valamennyi számottevő intézete képviselve van igazgatói és bankügyeszei által. Sőt a tagozatok képviselői is nagyobb részt bankemberek. Egyedül a kolozsvári tagozat kivétel, amelynek tagjai a hitelezőkkel szemben az adósságot látszanak képviselni. De a megindult vita tárgyilagosan emelkedik fel olykor a kérdések tudományos megvita-

tásának határáig és egymásután ismerik be a bankvezérek, hogy igenis történtek hibák, nagy hibák és kis bűnök a bankok részéről.

Es ilyen tárgyiagos légkörben felzudulás nélkül haligatiák meg dr. Hexner Béla ellenzéai izü felszólalását és a megértés és kölcsönös megbecsülés jegyében emelik Hexner nobilis visszavonuló gesztusa után egyhangu határozattá az elnöki előterjesztést, amelynek legkiemelkedőbb és leggyakorlatiasabb része: a nagy magyar központi pénzügyi beállítása.

Az egyhangu határozat, amelynek kialakításában, mint a gazdasági szakparlament legszerényebb tagja részt vettem, kötelez arra, hogy meggyőződésemből kifolyólag nemcsak hozzájárulásommal, hanem hírlapírói munkával is szolgáljam annak célját és érdekeit. De publicistai hivatásom és hitvallásom és erős kritikai érzékem nem engedik meg annak elhallgatását, hogy

a nagy magyar központi hitelintézet megalakítása szükségességének felismerése nem novum. Már a fő bankkonjunktura idején a

dévai tagozat propagálta és elnöke fektette bele minden energiáját. Becsületes opportunizmusból szordinótt teszek a tollam hegyére. Nem kérdelem és nem kutatom, hogy kik gáncsolták el? Abban az időben, amikor könnyen lett volna megvalósítható!

Központi irányítás és védelem mellett nem vették volna el a Közhaznu Takarékpénztár, a Transsylvania, Kereskedelmi Bank és nem érte volna gazdasági Trianon az erdélyi magyarságot a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank összeomlásával.

A közéleti felelősség és közlekiismeret ellenőrzése alatt álló központi hitelintézet vagy pénzügyi központ nem engedhetne volna meg, hogy a legnagyobb erdélyi magyar pénzügyi kihelyezéseinek 80 százalékat nem kisemberök hitelgényeinek kielégítése kösse le, hanem a „nagy”-birtokosok lázátogvára adott többműltős kölcsönök, amelyek egy kezdő bankgyakornok belátóépessége szerint is nehezen mobilizálhatók.

A szakparlament szorokai lezín-

kább bankigazgatók, leírálva hangoztatták; feledés latyolat a hibákra, annak a bizonyos apagyilkosnak is meg kell kegyelmezni. Jól van! Legyen! De a mindennapi szent egység imádota sem követeli meg az állandó megbocsátást, a végtelen büntörlést. Ezerszer megírtam és ha kell még ezerszer leírom, hogy a felelősség fogalmát intézményesíteni kell. Aki egy szót kiejt, egy betűt leír, cselekményt végez, felel a hang, a szó, a tett — a közre kiható minden következményeiért. A felelősség érzetét be kell nevelni a gyermekekbe, tudattá kell rögzíteni az aszonyban és számon kell kérni a férfitol. Különösen a közéleti férfitol.

Ha a felelősségrevonás elől állandóan hirtünk azzal a sablonnal, hogy az apagyilkosnak is meg kell kegyelmezni, előre felmentést adunk az elkövetkezendő hibákra és kiöljük a felelősség érzetét.

Ebben a nyomasztó gazdasági légkörben, az egyhangu határozat fel-emelő hatása alatt nem emlegetjük a hibák és bűnök felé terített sűrű szövött szőnyeget, nem kívánunk Canosa-járást sem, csak némi jóvátelt. Az egyedül elképzelhető, de megkívánható jóvátelt: mindazok, akik a nagy központi magyar pénzügyi megvalósulására megértett ügyét bankérdekeltségük okából akkor elgáncsolták, megtöbbszörözött erellyel, megacélozott akarattal és hatványozott munkával igyekezzenek azt most megvalósítani.

Dr. Polcz Radó.

Lángokban állanak a slatinai állami erdők

(BUKAREST.) Az állami erdők Slatina és Costesti állomások között kigyulladtak. Az erdőtűzet egy mozdonyból kipattant szikra okozta. Az államerdők kiterjedése ezen a vidéken 30 hektár

s ezt a hatalmas területet teljes

egészeben fenyegeti az óriási tűz vesz, amely már mierlesti falu közelében pusztít

A fővárosból számos tűzoltóosztag érkezett a helyszínre amelyek lázas erőfeszítéssel dolgoznak a veszedelmes tűzvész lokalizálásán.

Cihosky nyílt levele a Skoda-ügyről

(BUKAREST.) A Skoda-per tárgyalása során sürűn emlegetett s a Zeletzky elleni vád kapcsán elsősorban szereplő Cihosky tábornok egy bukaresti lap legújabb számában nyílt levelet közöl, amely rámutat arra, hogy

a Skoda bizottság utolsó ülésén nem tudta igazolni az előtte felolvasott iratok adatait, mert nem tanulmányozta azokat az iratokat s így nem győződhetett meg valódiságukról és komolyságukról.

A tábornok azonban megígérte, hogy mihielyt áttanulmányozza a kérdéses iratokat,

és az összes magyarázatokkal fog

szolgálni, amelyek kielégítik majd az egész ország közvéleményét.

Bukaresti jelentés szerint az a szűkebb körű bizottság, amely a Skoda-vizsgálat dosszárait rendezi, megosztotta hatáskörét. A bizottság, Alexandrin bíztta meg a Skoda-szerződés létrejöttének tanulmányozásával.

A szűkebb körű bizottság tagjai augusztus 17-én összeülnek a kamarában, hogy Aurelian Bentoiunak felvilágosításokkal szolgáljanak

a jelentés elkészítésére, amelyet a bizottság plénuma szeptember 1. után tárolni fog.

Expedíció indult Byrd admirális megmentésére

(NEWYORK.) A Little Amerika légtörő a Déli-Sarkra expedíciós körútra indult Byrd admirális hajója jelenti, hogy

tegnap sikerült az összeköttetést helyreállítani az expedíció bázisától kétszáz kilométerre betegen fekvő admirálissal.

Az utóbbi napokban Byrd és emberei között csak néhány percre tudták helyreállítani a rádió összeköttetést, a Déli sarkvidéken szokásos állandó hóviharak azonban lehetetlenné tették az állandó rádiószolgálatot.

Az elmúlt hét utolsó napjaiban

óriási hótömegek hullottak alá a magából, amelyek elősegítették a Little Amerikán tartozkodó expedíció előretartását. Poulter Tomas, az expedíció egyik vezetője három társával együtt tegnap elindult,

hogy felkeresse és visszazárlítsa a jégkunyhójában elhagyottan és betegen fekvő admirálist. Két hatalmas hóautóval indult el a mentőexpedíció és két hónapra elegendő élelmiszert és 2000 liter benzint vitt magával.

Poulter reméli, hogy két-három napon belül eléri az admirális magános jégkunyhóját.

TEKE-SPORT

Baga Ferenc II. Cluj Jóbarát nyerte a brassói Ezüstkupát. — Vig Barát tekezőcsapat zászlószentelési és 5 éves fennállásának ünnepségein rendezett versenyen 400 néző előtt és 120 versenyző közül 3 dobásból 7 bábura 15 ponttal nyerte az ezüst kupát. A győnyörű ünnepségen Baga II. és Bartalits Jóbarát tagjai képviselték a Jóbarát, Matador, Bohém, Transylvania és Corvin csapatokai és szegyet vertek. A szép ünnepséget a Vig Barát megérdemelte, mert Brasó tekezőinek előharcosa volt és mint első brassói csapat, szervezte meg a kitűnő kerületet. A szövetség Imre, a brassói kerület elnöke képviselte. Vagner Péter, a csapat elnöke, külön kiváló érdemeket szerzett. — Eredmények. Postás—Juventus, 10 játékos, 158:103. Szép eredmény. Hercules—FTC, 11 játékos, 139:118. Posta—Apollo, 13 játékos, 141:137. Gyaluban. Record—Posta 13 játékos, 147—140 Gyaluban. — A Victoria tekező csapata, a Moderna-pályára tette át székhelyét és ideiglenesen a hétfői napon játszanak. A hétfői gyakorló estét Móricz Béla ügyv. elnök vezeti le.

Halottak, akik az életbiztosítási díj felvétele után - tovább élnek

(NEWYORK.) Newyorkban nem sokára tárgyalás alá kerül egy pör, amely eredetiségében párját ritkítja.

Biztosítási családoknak egész sorozatáról van szó,

amelyeket már négy éve üzték a rövidesen bíróság elé kerülő tettesek. Számos biztosítótársaságot károsítottak meg a csalók azzal, hogy

magas összegre biztosított embereknek a halálát hamis okmányokkal igazolták és a biztosítási összegeket felvették.

A halottak azután nagyon vidáman és tobzódó jólétben éltek tovább. Egy esetben a csalóknak a vakmerősége annyira terjedt, hogy

a halottnak jelzett biztosított személyesen jelentkezett a biztosítóintézet pénztáránál.

A szélhámos társaságnak az élén egy Lerson nevű ember állott, aki régebben biztosítási ügynök volt és ismerte a biztosítások minden csínyját-bínját. Kivüle még tizenkét ember tartozott a csaló konzorciumhoz, férfiak, nők vegyesen, ezek között vezető szerepe volt dr. Johann orvosnak és egy Whicton nevű egyetemi szolgának, aki az anatómiai intézet alkalmazottja volt és akire az a feladat hárult, hogy

csaló konzorciumnak holttesteiket szállított.

A csalást egy nagyon egyszerűen keresztülvitt, furfangos ötlettel valósították meg. A csaló társaságnak a tagjai ugyanis kölcsönösen igen magas összegekre biztosították magukat halál esetére. Nyolc hónapon keresztül pontosan fizették is a biztosítási összegeket, de a kilencedik, vagy tizedik hónapban egyszerre csak megbetegedett a biztosított és dr. Johann orvosi segítségét vette igénybe. A csaló kompániához tartozó orvos előbb az illető súlyos megbetegedését állapította meg,

majd jelentette az illető elhalálását.

A tisztiorvos a halottszemle alkalmával valóban talált az állítólag elhunyt biztosított lakásában egy holttestet, ki is állította a szükséges hatósági bizonyítványt. A halottat azután két-három nappal később ünnepélyesen elhantolták. Már a temetés után két héttel sinkó állott az elhunyt örök pihenőhelyén a gyászoló rokonok kegyeletéből akik azután jelentkeztek a biztosítótársaságnál és a kellő igazolások után ki is utalták nekik a biztosítási összeget, amely nem egy esetben

ötvenezer dollárt is kitett.

Ezt a csodamanevet még tovább

folytatták volna, hogyha egy véletlen le nem leplezi a bünszövetkezetet. A konzorcium egyik tagja ugyanis beleszeretett egy fiatal lányba és el akarta venni feleségül. A nőül ni készül azután, hirtelen „meghalt” és annak rendje és módja szerint sírkövet állítottak neki. Termé-

szetesen a halott más név alatt tovább élt. Amikor a szerelmesével azután házasságkötés céljából megjelent az illetékes hatóságnál, felfedezték a bemutatott okmányok hamisítását, megindult a nyomozás és az eredmény véget vetett a négy éve folyó szélhámosságoknak.

Egy vigyázatlan kistiu majdnem halálos autókatasztrófát okozott tegnap este Kolozsváron

(KOLOZSVÁR.) Nagyon könnyen végzetessé válható autókarambol történt tegnap este hét órákor a Gajdu és a Ferdinand-ut sarkán. A baleset, amelynél, ha nem is történt komolyabb sebesülés, mégis elég súlyos, mert az azt előidéző motorkerékpár teljesen tönkrement és az autó is erősen megrongálódott.

A Gajdu-ucca köztudomás szerint a Fellegvár oldaláról vezet le a Ferdinand-utra és nagyon meredek. Ezen az uton kerékpározott tegnap este egy kilenc-tíz éves kistiu. Ugy öt óra felé történt, hogy a gyermek teljes sebességgel rohant le a lejtőn,

éles kanyarral kiszáguldott a Regele Ferdinand-utra, amikor arra robogott az 509-es számú, Rigó Árpád sofför által vezetett Rapid autóbussz. A sofför idejében észrevette a közelgő biciklistát, éles kanyarral ki akarta

kerülni, de azt nem vette észre, hogy ugyanabban a pillanatban egy motorkerékpár jön vele szembe. A következő pillanatban a Bt. 5. jelzésű motorkerékpár hatalmas recsenéssel nekivágódott az autóbussznak, egy hangos sikoly és a rajta ülő Lapusneanu városi tisztviselő elterült a földön.

A motorkerékpár gépjé tovább zúbogott és hátsó kereke véresen forgott tovább a földön...

Az autóbussz azonnal megállt, vezetője ijedten ugrott le a kocsiról és segítségére sietett a földön fekvő Lapusneanuhoz, azonban ez csodálatos szerencse folytán a könnyebb zúródásokon kívül nem szenvedett súlyosabb sérüléseket.

A szerencsétlenséget előidéző biciklista kistiu a nagy kavarodásban nyomtalanul eltűnt. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Történnek még csodák

A szívjószág jutalma, avagy a szerencse gyermeke — ezt a címet adhatnánk jelen kis szerény fejtegetésünknek, amelyben egy Katucinszky nevű lengyel paraszt szerencséséről számolunk be.

Katucinszky Lengyelországnak Dlonie nevű kis községében lakott és szegény volt, mint a templom egere. Egy alkalommal, amikor a mezőn dolgozott, nyöszörgésre lett figyelmes. Egy bokor aljában síró csecsemőt talált. A szegény embernek már volt hat gyermeke, de a szíve megcsétt a síró csecsemőn, fogta hát és hazavitte családjához. Képzelték, hogy Katucinszky asszony csöppet sem örült ennek a váratlan családi szaporulatnak. A csecsemőt mégis gondjaiba vette a Katucinszky-család.

és a sors rövidesen meg is jutalmazta őket emberségükért.

A csecsemő nyakán ugyanis vékony aranyláncra kis medaillon függött, amelyben egy sorsjegy szelvényét találták. Ugyáltszik, a lelkiismeretlen szülők, akik gyermeküket kitétték a pusztulásnak, úgy akarták büntudatukat enyhíteni, hogy a gyermek megtartóját egy sorsjeggyel kárpótolják. És mit tesz a sors? A csecsemő nyakán a medaillonban talált sorsjegy a lengyel állami sorshúzáson a főnyereményt nyerte meg. Bár csak egynyelcad sorsjegy volt, a főnyereményből még így is többszáz ezer zloty esett a Katucinszky-családra.

Ne csodálkozzunk ezek után, hogy Katucinszky sietve adoptálta a talált gyermeket...

Építőmunkás-mozgóban:

Szerdán 7 és 9 órákor utoljára.

A halál völgye

Az idei évad legizgalmasabb és legszebb cow-boy filmslágere.

Főszerepben: **Georg O'Brien és Parker Cecilia.**

Hetyárak 10 és 12 + 3 lej.

TIGRIS A KELEPCEBEN

Regény. Irta: J. H. SMITH

(51)

— Ne tréfáljon velem, — kérte — megígértem, hogy elutazom és meg is fogom tenni.

Illing közelebb lépett.

— Tudom, drágám, hogy megígérte, de seemmi értelme az utazásnak. Ha apja magához tér, ő lesz legjobban kétségbeesve, ha megtudja, hogy hová küldte magát!

— De én tudom, hogy utaznom kell!

Richard nem vesztette el a türelmét.

— Ugy-e, Bloemfonteinbe kellett volna utaznia?

Grace nem felelt.

— És ott egy Holl Péter nevű embert megkeresni?

A lány a fejét rázta.

— Másik nevén Hollit Arthur, apjának öccsét, ugy-e?

Grace bólintott.

— Vagy a fiát, — mondta halkan és a fiatal ember meglepve pillantott fel — de honnan tudja, apussal beszél?

— Én még sokkal többet tudok ennél, — felelte Illing — így azt is hogy maga hívta utazott volna. — Megfogta Grace kezét. — Jöjjön velem, Grace és bizzon bennem, én sokkal többet fogok mindezekről az apjának elmondani, mint amit bárki mástól megtudhatna. Mielőtt jobban lesz, felkeresem. — És most — órájára pillantott — még ez percünk van a hajóindulásig. — Komolyan nézett a lányra.

Grace már nem habozott.

— Hiszek magának, — mondta egyszerűen és kilépett az ajtón. Ott visszafordult, szemében a régi pajkosság csillant meg:

— Nem is képzeli, — mondta huncutul — milyen szívesen megyek magával. Rettenetesen féltem!

— Mégis, mennyire rá kellett beszélnem. — Richard hangja szemrehányó volt. — Elismerem, hogy bátor és hűséges lánya az apjának, de ezentúl én vigyázok magára! Vállalom a felügyeletet!

Grace boldogan sietett előre.

Legfőbb ideje volt már, mert a gépek dolgozni kezdtek és alig hogy a partra értek, felszedték a kikötőhidat. Grace egy pillanatig elmerengve nézte az induló hajót, aztán ijedten fordult társához:

— Mit tud az apámról, Richard?

— Nagyon felizgatta magát és most nem jól van, — vallotta be a fiatal ember, — de aggodalomra nincsen ok. Hanem, hogy dr. Weltish jóakarátát örökre eljátszotta, az szent! — tette hozzá nevetve.

— Én nem akartam apámat izgatni, — panaszkodott a lány — de ha nem hagytam volna beszélni, az biztosan még jobban ártott volna neki.

Aztán megragadta a Richard karját.

— És Florenson kisasszony? — kérdezte aggodva — az ő jóakarátát nem játszottam el?

A detektív mosolygott.

— Azt hiszem, hamar meg fog békülni, — biztatta, — siessünk is hozzá és igyuk meg a teát, amivel vár minket.

(Folytatjuk.)

Hirdessen
a „JOESTETI”-ben

A Pasteur-intézet gondnokának megártott a kórház levegője, - mert gyanusan „basáskodik“

(KOLOZSVÁR.) Crisan Cornelia még 1932 július 1-én Boaru Teodor, a Pasteur-intézet gondnoka mint szakácsnő alkalmazta. Az ujonnan felvett alkalmazottal egészen folyó év július 28-ig nem is volt semmi baja a gondnok urnak. Ekkor azonban egy rendeletet bocsátott ki, amelyben utasította az intézet alantas személyzetét, hogy mindenki váltson magának cselédkönyvet. Crisan Cornelia is megkapta a felszólítást, amire azt válaszolta Boarunak, hogy őt nem mint cselédet vették fel az intézetbe, hanem mint közalkalmazottat, akinek fizetéséből havonta levonták a 120 lej nyugdíjpenztári illetéket.

Ezenkívül belépése alkalmával 3 hónapig fizetése egynegyedét tartotta vissza a gondnok ugyancsak erre a célra. Boaru Teodor erre azt felelte, hogy neki semmi köze mindehhez, hanem azonnal váltson cselédkönyvet, mert ellenkező esetben felmond. Crisan Cornelia felment a rendőrségre, ahol érdeklődött az iránt, hogy olyan közalkalmazott, akinek fizetéséből havonta egy fix összeget nyugdíjra levonnak, köteles-e cselédkönyvet váltani, annális inkább, mivel ő nem mint cseléd, hanem mint szakácsnő működött az intézetben.

A rendőrségen azt a felvilágosítást adták az asszonynak, hogy ilyen formán nem kell cselédkönyvet váltson. Crisan Cornelia ezt azért akarta elkerülni, mert az a kórházban 1200 lejes havi fizetésből nem tud feleslegesen kiadni. A cselédbejelentő hivatal főnöke felrendelte Boarut, aki egy igazolványt mutatott be, amelynek értelmében Crisan Cornelia csak mint cseléd működik a Pasteur-intézet kötelékében.

Ezt az igazolványt a gondnok ur saját kezűleg állította ki, pecsételte le és írta alá.

A főnök elfogadta az igazoló iratot és visszautasította keresetével Crisan Corneliát. Az asszony erre felment a vármegyei egészségügyi hivatalhoz, ahol megnézte a fizetési listát. A listák megtekintésénél azonban nagy meglepetés érte. Kiderült ugyanis, hogy Crisan Cornelia a fizetési iven mint cseléd volt feltüntetve.

Cretu Anute, Boaru Teodor „magántitkárnője“ mint szakácsnő szerepelt 1700 lejes fizetéssel, ezzel szemben a tény az, hogy a szakácsnő nem Cretu Anuta, hanem Crisan Cornelia volt, de ő csak 1200 lejt kapott, nem mint ahogy az járt volna.

Az intézet gondnoka, mikor megtudta, hogy Crisannék nem akarnak egyáltalán cselédkönyvet váltani, az asszonynak minden jogcím nélkül felmondott augusztus 15-ére. Ez történt július 29-én. 30-án azután Boaru Teodor felszólította Crisannét, hogy két órán belül hagyja el az intézet (minden felmondási idő nélkül), aki erre a törvényben megállapított felmondási időre, két hétre is kérte fizetését. A gondnok azonban kijelentette, hogy itt ő az Isten és

azonnal hagyja el az intézetet. Crisanné nem akart vitatkozni Boarunak, átadta a gondjaira bízott élezkamarát az új szakácsnőnek és elhagyta a helyét.

Az ügyet azonban nem hagyta annyiban, hanem az önkényesen eljáró gondnok ténykedése ellen felebezést nyújtott be a munkabírósnak, amelyben kérte, hogy térítsék meg neki két évre visszamenőleg a levont nyugdíjösszegeket.

Azonkívül kérte, hogy a munkabírósnak állapítsa meg azt, hogy joga volt-e Boaru Teodornak egy minden tekintetben korrekten eljáró alkalmazottat minden indok nélkül elbocsátani állásából és nyomorba taszítani.

Az asszony férje, aki a világháborúban mint törzsőrmester szolgált a hadsereget, hat év óta van állás nélkül és csak a felesége keresetéből éltek. Nyugdíj nem kap, mivel a háború után lemondott a rangjáról és állami állást vállalt, ahonnan azonban leépítették s így a szerencsétlen ember évek óta nem tud keresni rendesen, hanem csak alkalmi munkákkal járult hozzá a háztartáshoz.

Mindenesetre furcsának találjuk a Pasteur-intézet gondnokának eljárását és érdeklődéssel várjuk a munkabírósnak ítéletét ez ügyben, mely hívatta van igazságot szolgáltatni egy basáskodó hivatalnok önkényes eljárása ellen. (m. t.)

Büntetés elengedésben részesül az, aki bejelentési okmányait augusztus közepéig kiveszi a rendőrségtől

(KOLOZSVÁR.) A rendőrség bejelentőhivatala naponta folytatja a megkezdett lakásellenőrzéseket. Ezek az ellenőrzések mintegy bizonyítékok amellet, hogy

a város lakosságának óriási hányada nem tesz eleget a bejelentési kötelezettségeinek s nagyon sok olyan egyén van, akiknek mai napig sincs törzslapja a bejelentőhivatalban.

Annak a rendelkezésnek, hogy augusztus 15-ikéig büntetéselengedésben részesülnek mindazok, akik pótolják a mu-

lasztást s ezen időpontig jelentkeznek

a bejelentőhivatalban, már mutatkozik az eredménye, de nem olyan mértékben, ahogy az várható volt. Ugy látszik a kihágók ügyeik rendezését az utolsó pillanatra halasztják, pedig ha lekésik a meghatározott terminust, úgy meg kell fizessék a törvény által előírt büntetést.

Mindenki saját érdekében cselekszik, ha idejében rendezi bejelentését, mert ezzel nem csak a hivatal munkáját könnyíti meg, hanem súlyos büntetéstől szabadulnak.

SPORT

NAC-Haggibor mérkőzés Kolozsvár vasárnapi sportprogramján

(KOLOZSVÁR.) (A „Jóestét!“ tudósítójától.) Hosszabb szünet után vasárnap ismét igen szép labdarugó attrakcióban lesz része Kolozsvár sportközönségének. A nagyváradi NAC csapata, melynek működési jogát Nagyvárad területén a Crisana minősíthetetlen denunciaciója következtében felfüggesztették, vasárnap a Haggibor átszervezett és kitűnő játékosokkal megerősített együttesével méri össze erejét. A NAC játéka mindenkor igazi sport élvezetet nyújt a közönségnek és így vasárnapi mérkőzését is a Haggiborral szemben jogosan előzi meg a legnagyobb érdeklődés. A vasárnapi NAC-Haggibor mérkőzést rendkívül mérsékelt helyárak mellett tartják meg, hogy ezt a szép propaganda meccset mindenki megtekinthesse.

A DEBRECENI BOCSCAI tegnap Huszt válogatott csapatát 5:1 (3:0) arányban győzte le.

MIKLÓS HERCEG IS RÉSZT- VESZ AZ AUGUSZTUS 12-ÉN

RENDEZENDŐ SZINAJAI AUTÓVERSENYEN. A szinajai autóversenyre Miklós herceg is bejelentette részvételét. A herceg egy Bugatti és egy Nicolae Cristodor márkájú géppel vesz részt.

KÉSZÜL A BÉCS ELLEN JÁTSZÓ FELÁLLÍTÁS. Lázasan dolgozik az augusztus 15-én Bécs ellen játszó csapat összeállításán az I. liga vezetőinek kara. A csatársor: előreláthatólag Markos, Vincze, Teleki, Solti, Titkos, a fedezetsor: Palotás, Somlai V., Berkessy és Szalay lez. A védelem még nincs összeállítva.

ELINDULTAK A MAGYAR USZÓK MAGDEBURGBA. Ma reggel 7 óra 15 perckor indultak a magyar uszók és vízipólózók a magdeburgi nagy vizitornára.

Elutasították a Románia óvását

Bukaresti tudósítónk jelenti: A nemzeti bajnokság intézőbizottsága tegnap elutasította a Románia óvá-

sát azon a címen, hogy azt nem a mérkőzés előtt jelentették be a bírónál. A Románia megfelelt az ítéletnek, mely példátlanul igazságtalan és sportszerűtlen. A pálya szabálytalansága miatt ugyanis a Románia nem óvhatott, mert a pálya és kapu felülvizsgálása a bíró hatáskörébe tartozik. Ezt a bíró elmulasztotta megtenni, ezért viszont nem szenvedhet hátrányt a Románia.

A TOUR DE ROUMANIA harmadik szakaszán a román C. Nănescu győzött, aki a Galaş-Bacau közti 178 km.-es távot 8 óra 55 perc alatt tette meg.

Hosszu ősz lesz, mert másodszor nyílt az almafa virága

Érdekes természeti csoda történt városunkban

(KOLOZSVÁR.) Érdekes természeti csoda történt városunkban. Özvegy Nyilas Károlyné, Fantanele ucca 29. szám alatti kertjében a gyümölcsfától roskadó almafa

másodszor is kivirágzott. Az ökölnagyságu gyümölcsök mellett rózsaszínű illatos virág teszi csodálatosan széppé a terebélyes almafát.

A természeti tüneményt már eddig is többen lefényképezték...

Ugyancsak özvegy Nyilasné kertjében

a labdarózsa is kétszer nyílt...

És a japánbirs, amely soha sem hoz termést, amelyről addig úgy tudta gazdája, hogy csak disznóvény,

most gyönyörű gyümölcsöt hozott.

Az orgona — szakértők véleménye szerint —

ez év októberében újra virágba fog borulni.

Annak ellenére, hogy a természet a szokottnál mintegy hónappal előbb indult a tavasznak...

Hosszu ősz várható.

— GONDATLANSÁGBÓL LETÖTTE BAJTÁRSÁT. Halálosvégtű szerencsétlenség történt tegnap délután Bârladon. Egy Socoteanu Nicolae nevű káplár belépett a katonai fogházba, amelynek felügyelője volt és az egyik cellában fegyvert talált az ágyon. Érdeklődve vette a kezébe a fegyvert és vizsgálgatni kezdte, amikor az hirtelen elsült és halálra sebezte Farkas Exenatē közkatont, aki szolgálatát teljesítette a fogházban. A vigyázatlan káplárt letartóztatták.

— VIZBEFULT AZ ÉLETMEN TŐ FIATALEMBER. Dorohomegyében újabb halálos áldozata van a nyári fürdőzésnek. Bals községben egy Maria Mivan nevű fiatal paraszt leány a közeli Pruth folyóban fürdött, amikor az ár hirtelen elkapta és a lány elmerült a habokban. Mavila Nicolae 17 éves fiatalember a leány után vetette magát és ki akarta menteni a vízből a fuldoklót, de örvénybe került, amely magával ragadta. A leánynak sikerült partra vonszolnia magát, míg az életmentő fiatalember hulláját még nem sikerült megtalálni.

APRÓHIRDETÉSEK

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ezreket tett hajléktalanná Singaporeban a tűzvész

Forradalmi puccsot hiúsítottak meg Mexikóban

(MEXIKÓ.) A mexikói hatóságok tegnap rajtaütésszerűen letartóztattak husz egyetemi hallgatót, akik Vil lareal tábornok hívei. Megállapították, hogy az összeesküvők levegőbe akarták röpteni az egyik nagy mexikói klubot, ahová leginkább politikai személyiségek jártak. A bombamerénnyel egyidőben az egész országban lázadásnak kellett volna kitörnie. A különböző tartományokban sok ember várt az összeesküvés kirobbanásának jelére. A husz diákon kívül számos politikust is őrizetbe vettek.

Szabadiábra helyezték Fodor Miklós ügyészségi tisztviselőt

(KOLOZSVAR.) A július hónapban letartóztatott Fodor Miklós ügyészségi tisztviselő ellen a múlt héten a törvényszék IV. szekciója elrendelte a 30 napos vizsgálati fogszágot. A megtévedt hivatalnok védőügyvédje a törvényszék határozata ellen a táblához felebbezett. A táblai vádtanács ma ült össze, hogy döntson az ügyben. A védőügyvéd kérte a vádtanács elnökét, hogy helyezze szabadiábra Fodort. A vádtanács rövid tanácskozás után helyet adott dr. Munteanu kérésének és szabadiábra helyezte a vádlottat.

Ratiu János, a bestiális gyermekgyilkos pörének tárgyalását múlt hét csütörtökére tűzte ki a törvényszék, de minthogy dr. Munteanu védőügyvéd kérte védenecse elmebeli állapotának szakértő általi megvizsgálását, a törvényszék a tárgyalást elhalasztotta és elrendelte, hogy a szakértők állapítsák meg, hogy ténylegesen elmebáborodott-e Ratiu János, vagy csak szimulál.

A nagy érdeklődéssel várt tárgyalást a törvényszék holnap folytatja.

— **LEFOGLALTAK KÁRTÉRI TÉS MIATT A VILÁG EGYIK LEGNAGYOBB ÓCEÁNJÁRÓJÁT.** Különös veszély fenyegeti a világ egyik legismertebb óceánjáróját, az „Olympic”-ot. A White Star Line hatalmas hajóját, mely a napokban befut Newyork kikötőjébe, az Egyesült Államok tengerészeti hatósága lefoglalja és minden valószínűség szerint eladja. Az Egyesült Államok ugyanis 500 ezer dollár kártérítést követel az angol hajózási vállalatától, amiért az Olympic májusban a newyorki kikötő előtt elsüllyesztette az Egyesült Államok „Nantucke”-t nevű világítóhajóját. A katasztrófa annakidején hét amerikai tengerész életébe került. A vizsgálóbizottság meghozta döntését és megállapította, hogy az Olympic parancsnoka és személyzete nem járt el a kellő gondossággal és ezért történt a katasztrófa. Az Egyesült Államok tengerészeti hivatala ezért ősi tengerészszokás szerint lefoglalja és elárverezteti a bűnös hajót. Az Olympicnek ma kellene visszaindulni Európába. A végleges elköltetésre valószínűleg nem fog sor kerülni, mert a White Star vagy megfizeti az 500 ezer dollárt, vagy pedig tárgyalásokat kezd és megegyezik valamilyen méltányosabb összegben.

Tizenhét emberéletet pusztított el egy borzalmas méretű bányarobbanás

(NEWYORK.) A Virginia államban levő Derby szénbányában az éjszaka folyamán borzalmas méretű bányarobbanás történt. A robbanás pillanatában számos munkás a tárnékban tartózkodott, akiknek megmentésére azonnal mentőosztagokat szerveztek. A metők eddig 17 holt-

testet húztak ki a beomlott földtömegek alól. Valószínű, hogy még sokkal több áldozata van az iktóztos bányakatasztrófának, mert számos munkás eltűnt hazulról és tartózkodási helyük ismeretlen. A mentési munkálatokat folytatják.

Visszarendelték szabadságukról az összes vármegyei jegyzőket

(KOLOZSVAR.) Bukaresti távirati rendelkezésre a kolozsmegyei prefektura telefonon értesítette a megye kilenc főszolgabíráját, hogy a körzetükbe tartozó

összes községi jegyzőket azonnal rendeljék vissza szabadságukról.

A rendelkezésnek oka ismeretlen, de valószínű, hogy mélyen szántó állami érdekek kényszerítették arra a vármegyet, illetőleg a kormányt, hogy a szabadságon levő jegyzőket visszarendelje szolgálati helyükre.

Titkos kezek szították az algiri arabok zendülését

(PÁRIS.) Az Algir területén levő constatinei arab vérengzés — amint azt a „Jóestet” tegnap megírta — a francia karhatalmi csapatok könyörtelen erővel letörték.

Algir kormányzója három katonai repülőgéppel kíséretével Constantinebe érkezett és meghallgatta a lázadás ügyében eljáró közegek jelentését. Habár a zendülést sikerült megfékezni,

a hangulat még mindig nagyon feszült.

A zsidó városrészt gépfegyveres és páncélauto-osztagok őrzik.

Ez a városrész borzalmas képet mutat. A bestiális arab merény-

lők számos házat felgyújtottak, az üzleteket kirabolták és igen sok zsidó kereskedőt, valamint családtagjaikat is lemészárolták. A hatóságok megállapították, hogy előre kitervezett zendülésről van szó.

Az arab benszülöttek és zsidó kereskedők között már régebben feszült volt a helyzet, amelyet most agent provokátorok a kirobbanásig tülköttek.

Számos letartóztatás történt. Azokra a zendülők, akiket rablással és gyilkossággal is alaposan megvádolhatnak, feltétlenül halálbüntetés vár.

Franciaország a Habsburg restauráció ellen

(PÁRIS.) A „Newyork Times” párisi tudósítója beszélgetést folytatott hivatalos francia körökkel az ausztriai Habsburg restauráció kérdésében. A megadott válaszból kitűnik, hogy a francia álláspont nem változott. Az exponált politikus, akivel az újságíró a beszélgetést lefolytatta, kijelentette, hogy azok az események, amelyek az utóbbi időben egész Ausztriát, közvetve egész Közép-Európát lázba ejtették, nem elegendő okok a monarchia restaurálására. A Habsburg dinasztia újbóli trónhozatala nagyban súlyosbítaná és komplikálná Közép-Európa politi-

káját s éppen ezért a párisi „Quai d'Orsay” nem tartja alkalmasnak a pillanatot, hogy ilyen értelemben akár tárgyalásokba is bocsájközzék.

HABSBURG OTTÓ—MUSSOLINI TALÁLKOZÓ

(RÓMA.) Olasz politikai körök véleménye szerint

Habsburg Ottó, aki Wiareggio melletti Pianorében tartózkodik, néhány nap múlva találkozni fog Mussolinivel,

habár ezt a hírt hivatalosan cáfolják, mégis valószínű, hogy a találkozó rövidesen megtörténik.

Vakmerőbanditák megtámadták a Vulkán állomás pénztárát, de csak ötszáznegyven három lejt tudtak magukkal vinni

(VULKÁN.) Vakmerő rablótámadás történt tegnap este a Vulkán állomás pénztárána.

Éjjel 12 órakor az állomás személyzete hevesen jajveszékelt emberre lett figyelmes. Az ember vértől borítva feküdt az állomás peronján.

Az ott szolgálatot teljesítő két csend-

őr azonnal a jajveszékelt segítségére sietett. Az ismeretlen elmondotta, hogy a közeli körösmában gonosztevők támadták meg és véresre verték.

A csendőrök a gonosztevők keresésére siettek. Mintegy félórátig naradtak oda, s amikor visszatértek meglepődve tapasztalták, hogy az állomás pénztáráblaka fel-

van törve. Azonnal felkeltették a pénztárost, aki halálra rémülve vizsgálta felül a pénzszerke-

relyt. Hamarosan kiderült, hogy a banditák nem tudták feltörni a páncél szerkeletet, hanem csak a kézi kasszában levő 548 lejt tudták magukkal vinni.

A nagy kavarodásban a sebesült ismeretlen is elúnt s most már nyilvánvaló lett, hogy az egész komédiát csak azért rendezte, hogy a csendőröket elcsalják az állomás épületétől.

A vakmerő banditák kézrekerítésére beindították a nyomozást.

Három gyilkos leány ügye a tábla előtt

(KOLOZSVAR.) Ma délelőttre tűzte ki a helyi ítélőtábla I. szekciója Szabó János, Popian Simon és Popian János gyilkosságért elítelt vádlottak ügyének tárgyalását. A gyilkosság Katona községben történt az elmúlt novemberben.

A három leány rátámadt egy 62 éves pásztorra, akit botokkal és fejszével agyonverték.

Tettük elkövetése után önként jelentették fel magukat a csendőrségnek. A törvényszék Szabót 15 évre társait pedig 10—10 évi fegyházra ítélte. A mai felebbviteli tárgyaláson dr. Kertész és dr. Giureiu János látnak el a védelmet. Kérték a törvényszéki ítélet kikézésítését s amíg ez megtörténik, a tárgyalás elhalasztását. A tábla helyt adott az ügyvédek kérésének és szeptember 18-ára tűzte ki a tárgyalást.

Autóbuszgázolás Kolozsváron

(KOLOZSVAR.) Könnyen végzetessé válható autóbuszszerecséltetés történt ma délbén két órakor a Mihai Viteazul-téren.

Almássy István szászlonai napszámos, aki munkát keresni jött be Kolozsvárra, át akart menni az uttesten,

amikor az 581-es számú autóbusz hirtelen elgázolta.

A szerencsétlenül járt öreg a baleset következtében

több helyen megsérült.

A mentők részesítették elsősegélyben majd beszállították a sebészeti klinikára. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Az ügyben a rendőrség megindította a vizsgálatot annak felderítésére, hogy kit terhel a felelősség.

— **RAVASZ LÁSZLÓ REFORMATUS PÜSPÖK GYÁSA.** Súlyos csapás érte Ravasz László dr. magyarországi dunamelléki reformatus püspököt: édesapja, Ravasz György bánffyhungyadi, nyugalmazott polgári iskolai igazgató, hosszú szenvedés után meghalt Bánffyhungyadon. Az öreg ur már régóta betegeskedett és gyermekei: Ravasz püspök, valamint leánya, aki Muzs János hódmezővásárhelyi tanár felesége, egymást felváltva több-kevesebb időt töltöttek el betegágya mellett. A halál pillanatában éppen Ravasz püspök volt édesapja oldalán. A kiváló egyházi fő vasárnap érkezett Bánffyhungyadra és így alkalmat volt még elbúcsúzni haldokló édesapjától. Ravasz György temetése csütörtökön délután lesz a bánffyhungyadi gyászházból.

CENZURAT